

**Posudek na diplomovou práci Veroniky Prixové
na téma
„Aktuální otázky postpenitenciární péče“**

Rozsah diplomové práce: 63 stran vlastního textu

Datum odevzdání práce: 8. 1. 2018

1. Aktuálnost tématu:

Způsob zajištění péče o propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody má velký význam pro snížení recidivy. Vysoká míra recidivy a řada konkrétních poznatků z praxe subjektů působících v této oblasti signalizují, že současný systém postpenitenciární péče není uspokojivý a že řešení této problematiky by měla být věnována větší pozornost. Otázka reintegrace propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody je přitom problémem do značné míry dlouhodobě přehlíženým, jak správně uvádí sama autorka v úvodu své práce. Zkoumání aktuálních otázek postpenitenciární péče a možností jejího dalšího vývoje je proto bezesporu tématem odpovídajícím současným potřebám společnosti..

2. Náročnost tématu:

Práce vyžaduje, aby diplomantka byla seznámena s teoretickými otázkami trestněprávního sankcionování a s odpovídající právní úpravou. K úspěšnému zvládnutí tématu je rovněž nutné důkladné studium penologických poznatků. Téma se ovšem dotýká i jiných oborů, zejména sociální práce, sociálního zabezpečení aj., v nichž je potřebné se patřičně orientovat. Konečně je žádoucí, aby diplomantka získala praktické poznatky o současné úrovni poskytované péče. Je na místě konstatovat, že všech nastíněných přístupů ve své práci využila.

3. Hodnocení práce podle stanovených kritérií:

Hlavním cílem práce je zmapovat, jak se český právní systém staví k odsouzeným, kteří opouštějí výkon trestu odnětí svobody. Záměrem autorky je přezkoumat přípravu odsouzených na propuštění probíhající ve věznicích a její návaznost na škálu sociálních služeb nabízených odsouzeným po jejich propuštění jednotlivými poskytovateli postpenitenciární péče a na podkladě tohoto zkoumání poukázat na hlavní problémy, jimž musí odsouzení po propuštění čelit (viz podrobněji str. 6 a str. 61 práce). Cíl, jehož hodlá diplomantka dosáhnout, je v souladu s aktuálními úkoly trestní politiky.

Práce je přehledně členěna do čtyř kapitol, úvodu a závěru a připojeného seznamu použité literatury.

Systematika práce je vhodně zvolena. Výklad vychází z objasnění pojmu penitenciárního a postpenitenciárního působení. Na tento výklad navazuje pojednání o současné právní úpravě penitenciárního zacházení a způsob její realizace v praxi, zarámované popisem nejvýznamnějších mezinárodně právních aktivit. Hlubší pozornost v něm autorka věnuje zejména aktuální otázce vnější a vnitřní diferenciaci odsouzených a formám a metodám zacházení s odsouzenými ve výkonu trestu, na které by měla kontinuálně navazovat následná postpenitenciární péče. Těžiště práce je v rozboru právní úpravy postpenitenciární péče a ve zkoumání jejích aktuálních problémů. Autorka se tu jednak podrobně zabývá vývojem postpenitenciární péče a úkoly a obsahem činnosti jednotlivých poskytovatelů této péče (zejména pracovníků Vězeňské služby, duchovních, sociálních kurátorů, úřadů práce a nestátních neziskových organizací) a jednak zevrubně popisuje hlavní problémy propuštěných, z nichž jmenovitě rozvádí následky prizonizace, zpřetrhání sociálních vazeb, nezaměstnanost, zadluženost a problémy s nalezením bydlení. Analýzu uzavírá nástinem

aktuálních trendů v postpenitenciární péči, jejichž konkrétními projevy by se měly stát probační domy, otevřené věznice, sociální podniky a využití elektronického monitoringu. K dokreslení problémů, na které naráží proces resocializace odsouzených, slouží případová studie, kterou autorka zařadila do poslední kapitoly práce. V závěru autorka shrnuje hlavní myšlenky, k nimž ve své práci dospěla.

Po metodologické stránce se práce opírá především o studium širokého okruhu tuzemské odborné literatury, statistických dat a aktuálních internetových zdrojů. Pramenem poznání praktických problémů postpenitenciární péče byly autorce rovněž rozhovory s pracovníky neziskové organizace RUBIKON Centrum. Na podkladě této formy spolupráce vznikla také v práci uvedená případová studie.

Práce podává zdařilý obraz předmětné problematiky. Výklad svědčí o tom, že se diplomantka s problematikou postpenitenciární péče do patřičné hloubky seznámila. Je správné, že akcentovala pojetí této péče jako tzv. kontinuální a že o problémech propuštěných osob pojednala v širších souvislostech. Kladně hodnotím autorčinu práci s literaturou a její schopnost shromáždit a samostatně zpracovat celou řadu roztržštěných zdrojů pocházejících z různých oblastí práva, penologie, psychologie, sociální práce aj. Ocenit je třeba také její úsilí o získání nejnovějších údajů dokumentujících aktuální úroveň postpenitenciární péče (spoluprací s neziskovou organizací RUBIKON Centrum, zpracováním aktuálních statistických dat aj.). Rovněž zvolená případová studie výstižně dokumentuje možnosti dosažení úspěšné reintegrace, jejíž nezbytnou podmínkou je vytvoření pozitivní motivace u propuštěného.

Po formální stránce je práce zpracována s velkou pečlivostí. Velmi dobrou úroveň má práce i po stránce stylistické.

4. Otázka k obhajobě: Možnosti řešení zadluženosti osob propuštěných z výkonu trestu.

5. Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě.

6. Navržený kvalifikační stupeň: výborně

JUDr. Marie Vanduchová, CSc.
vedoucí diplomové práce

V Praze dne 11. 1. 2018